

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoCsp/12/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5722201411
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5722201411.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., so sídlom tamtiež, proti žalovanej L. T., nar. XX.X.XXXX, bytom M., G. XX, o zaplatenie 480,32 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 10Csp/21/2022-101 zo dňa 13. októbra 2022 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Strany **n e m a j ú** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol. Východiskovo konštatoval, že žalovaná dňa 21.11.2013 uzavrela s G., a.s., zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver v sume 1.300 eur. Táto zmluva bola „korektnou a platnou“ v súlade s § 9 zák. č. 129/2010 Z.z. v relevantnom znení. Bolo nesporné, že žalovaná úver splácala pravidelne až po splátku vykonanú dňa 15.11.2018; odvtedy neuhradila žiadnu platbu. Okresný súd uviedol, že dotknutá skutočnosť „zjavne banku viedla“ k tomu, že listom z 18.3.2019 (žalovanej doručeným 20.3.2019) vyhlásila okamžitú splatnosť úveru.

2. Zdôraznil, že napriek tomu, že žiadal žalujúcu stranu o predloženie notifikácie, ktorú vyžaduje § 53 ods. 9 Obč. zák., žalobca tak neurobil; žalovaná nevedela potvrdiť, či dotknuté upozornenie jej bolo doručené. Vzhľadom na nepreukázanie doručenia danej notifikácie do dispozičnej sféry žalovanej okresný súd priebežne uzavrel, že zosplatenie úveru nebolo vykonané platne. Samotné vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru z 18.3.2019 tak „nebolo schopné zmeniť“ úverovú zmluvu v otázke zročnosti úveru. To znamená, že úver mal byť zaplatený postupnými splátkami do 15.12.2019. Bolo nepochybné, že banka zmluvou o postúpení pohľadávky z 9.11.2021 postúpila pohľadávku proti žalovanej na žalobcu.

3. Okresný súd v predmetnej súvislosti konštatoval, že žalujúca strana neprodukovala dôkaz (mimo listu z 18.3.2019, ktorým „sa pokúsila zosplatiť zvyšok úveru“), že by pred postúpením pohľadávky vyzvala žalovanú na zaplatenie zročného dlhu, ako to vyžadovalo ustanovenie § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách. Okresný súd neakceptoval argumentáciu žalobcu odvíjajúcu sa od listu z 18.3.2019. Tento nebol platným vyhlásením okamžitej splatnosti a nie je možné ho považovať ani za kvalifikovanú výzvu v zmysle označenej právnej normy, pretože k 18.3.2019 žalovaná taký dlh vo vzťahu k banke nemala. O zaplatenie celého zvyšku úveru mohla banka platne žiadať až po 15.12.2019.

4. Okresný súd nadväzne uzavrel, že banka pri postúpení pohľadávky nedodržala podmienky § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. a preto je táto zmluva neplatná. Žalobca sa tak nemohol v súlade s § 524 a nasl. Obč. zák. stať „novým vecne legitimovaným veriteľom“. Z daného titulu okresný súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Vo vzťahu k námietke premlčania vnesenej žalovanou dodal, že s poukazom na jeho

záver o neplatnosti zosplatnenia zvyšku úveru listom z 18.3.2019 zastáva názor, že premlčané sú všetky splátky, ktoré sa stali zročnými pred 1.4.2019 (viac ako tri roky pred podaním žaloby). Za predpokladu platného postúpenia pohľadávky na žalobcu, by tento mohol voči žalovanej uplatňovať len nárok na splátky zročné od 15.4. do 15.12.2019. O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že v spore úspešnej žalovanej ich náhradu nepriznal, keďže ju nepožadovala.

5. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca, ktorý sa alternatívne domáhal jeho zmeny tak, že žalobe bude vyhovené, alebo jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Mal za to, že boli splnené podmienky pre postúpenie pohľadávky bankou v zmysle § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z., keď akcentoval písomnosť označenú ako „oznámenie o vyhlásení splatnosti a výzva na zaplatenie“ z 18.3.2019. Poukazoval na to, že žalovaná bola v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu v omeškaní s čo i len časťou jej peňažného záväzku po dobu dlhšiu ako 90 dní. Nadväzne je „bez právneho významu“, že veriteľ vyzval na zaplatenie aj nesplateného dlhu, lebo obsahom výzvy bola i výzva na zaplatenie dlhu už splatného, s ktorým bol dlžník v omeškaní.

6. Žalobca tvrdil, že okresný súd za obligatórnu náležitosť písomnej výzvy považoval uvedenie konkrétnej výšky dlhu, s akou je dlžník v omeškaní; s ktorým záverom on (žalobca) nesúhlasil. Uvádza, že aktuálna výška dlhu sa neustále mení a bolo by absurdné dospieť k záveru, že akýkoľvek nesprávny výpočet jeho výšky má za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu. S odkazom na rozhodnutia iných odvolacích súdov (resp. citáciu z nich) žalobca vyslovil, že obsahom podania z 18.3.2019 nebolo len oznámenie o zosplatnení úveru, ale aj výzva postupcu, aby žalovaná uhradila dlžnú sumu, ktorý postup je v súlade s rozhodovacou praxou „vyšších súdnych autorít“.

7. Odvolateľ sa teda nestotožňoval s právnym názorom okresného súdu, že podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách je potrebné, aby výzva obsahovala presné a aktuálne vyčíslenie omeškaného dlhu dlžníka. Takýto výklad považoval za „upravenie“ zákonného textu, čo je v priamom rozpore s princípom trojdelenia moci. Zároveň okresný súd preferoval neplatnosť dotknutého právneho úkonu pred zachovaním jeho platnosti, čo nekorešponduje ani s judikatúrou ústavného súdu. Žalobca doplnil, že nesprávne postupoval okresný súd taktiež pri vyhodnotení námietky premlčania, keď nezohľadňoval právnu úpravu týkajúcu sa opatrení zavedených počas pandémie.

8. Žalovaná považovala napadnutý rozsudok za správny. Odkazovala (vrátane citácie) na rozsudky konajúceho okresného súdu, v ktorých bol vyslovený rovnaký právny názor ako v súdnej veci; okrem iného aj o neplatnosti zosplatnenia spotrebiteľského úveru, či neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky.

9. V odvolacej replike žalobca iba stručne uviedol, že žalovaná nevymedzila vo vyjadrení k odvolaniu žiadne skutočnosti, na ktoré je potrebné reagovať. Na podanom odvolaní naďalej trval.

10. Žalovaná právo odvolacej dupliky nevyužila.

11. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) napadnutý rozsudok potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

12. Žalobcom citované rozhodnutia iných odvolacích súdov nie sú pre súdy konajúce v prejednávacom prípade záväzné (§ 193, eventuálne § 391 ods. 1 a § 455 CSP). Zároveň nepredstavujú ani ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít v zmysle článku 2 ods. 2 základných princípov CSP. Uvedeného „deficitu záväznosti“ si je zrejme vedomý aj samotný odvolateľ, ktorý v danej spojitosti nepoužíva zákonné pomenovanie „rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít“, ale vytvára si vlastný pojem „rozhodovacia prax vyšších súdnych autorít“.

13. V rámci rozhodnutí iných odvolacích súdov je spomínané rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/169/2020 z 27.1.2022, pričom súvisiace konštatovanie o tom, že najvyšší súd pripúšťa, aby za výzvu na plnenie podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách bolo možné považovať aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, nezodpovedá obsahu predmetného dovolacieho rozhodnutia. Najvyšší súd SR dovolanie v danej veci odmietol a nastolenú právnu otázku, ktorá sa týkala označenej právnej normy, neposudzoval, lebo takto položenú otázku odvolací súd neriešil a súčasne na jej vyriešení ani rozhodnutie odvolacieho súdu nespočívalo (bližšie bod 24. odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu).

14. Naproti tomu krajský súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/36/2020 z 15.12.2020, ktoré je publikované aj v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 4/2021. Podstata skutkovej situácie tam posudzovaného prípadu bola prakticky totožná s prejednávanou vecou. Najvyšší súd SR v označenom rozhodnutí konštatuje, že nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, pričom východiskovo k tomuto záveru uvádza: „...veriteľ nerealizoval svoje právo na zaplatenie celej pohľadávky v súlade s druhou vetou § 565 Obč. zák.“ (na ktorý § 53 ods. 9 Obč. zák. výslovne odkazuje). Taktiež z celkového kontextu daného rozhodnutia je nepochybné zásadné prepojenie neplatnosti vyhlásenia splatnosti úveru s ne/platnosťou eventuálneho následného postúpenia pohľadávky.

15. Len na okraj krajský súd dodáva, že znenie § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. v čase relevantnom pre vydanie predmetného rozhodnutia dovolacieho súdu sa od znenia aktuálneho (a rozhodného i v časových súvislostiach súdnej veci) líšilo len tým, že na konci prvej vety je doplnená formulácia: „týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľských úveroch podľa osobitného predpisu, ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úvere na bývanie podľa osobitného predpisu“. Vzhľadom na to, že žalobcom v súdnej veci je (bol aj v rozhodnom čase) subjekt oprávnený na poskytovanie spotrebiteľských úverov, predmetná novelizácia zákona o bankách zákonom č. 299/2016 Z.z. nemá v konkrétnostiach posudzovaného prípadu osobitnejší význam.

16. Krajský súd zdôrazňuje, že žalobca v odvolaní vôbec nenamietal (z daného pohľadu) určujúci záver okresného súdu o tom, že vyhlásenie bankou mimoriadnej splatnosti úveru poskytnutého žalovanej nebolo platné. To znamená, že nespochybňoval, že ku dňu 18.3.2019, kedy banka zaslala žalovanej oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti (obsahujúcej aj žalobcom zvýrazňovanú výzvu na zaplatenie), úver ako celok (resp. jeho v daný okamih relevantný zostatok) ešte nebol splatný. Je teda zrejmé, že suma, na zaplatenie ktorej veriteľ vyzýval žalovanú, nekorešpondovala so skutočnou výškou (omeškaného) dlhu/peňažného záväzku. Rovnako ku dňu doručenia predmetnej písomnosti nemohla určite byť žalovaná nepretržite v omeškaní dlhšie ako 90 dní minimálne s plnením ešte len budúcich splátok, t.j. splátok splatných od 15.4.2019.

17. Neobstojí ani odvolateľovo bagatelizovanie - až na hranicu (úplnej) zbytočnosti - vymedzenia výšky dlhu, ktorú má podľa veriteľa dlžník zaplatiť. V zmysle druhej vety § 92 ods. 8 zákona o bankách totiž dlžník môže odvrátiť postúpenie pohľadávky, resp. vylúčiť možnosť využitia tohto oprávnenia bankou, ak zaplatí omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane príslušenstva. Nadväzane je zodpovedajúce účelu zákona od veriteľa/banky požadovať, aby dotknutá výzva obsahovala požiadavku na zaplatenie len (skutočne) omeškaného dlhu, a nie aj dlhu, ktorý sa stane splatným až v budúcnosti; ako by tomu bolo v súdnej veci v prípade akceptovania písomnosti z 18.3.2019 aj ako výzvy podstatnej z hľadiska § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z.

18. Krajský súd priebežne uzatvára, že ak výzva na zaplatenie nie je dostatočne kvalifikovaná, čo zahŕňa tiež „hrubo nesprávne“ uvedenie výšky omeškaného peňažného záväzku, potom jej nie je možné priznať relevanciu vo vzťahu k splneniu podmienok podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. Navyše, stále je nutné v konkrétnostiach súdneho prípadu mať na pamäti, že výzva na zaplatenie bola len „spravidlom časťou“ hlavného právneho úkonu vymedzeného v písomnosti z 18.3.2019 - vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, ktorý však pre nedodržanie zákona bol (absolútne) neplatný.

19. Nedôvodnou je tak odvolacia námietka o údajnom „upravovaní“ znenia zákona zo strany okresného súdu, či o neadekvátnom uprednostňovaní posúdenia smerujúceho k neplatnosti právneho úkonu pred posúdením zachovávajúcim jeho platnosť. Naopak, je to práve žalobca, kto si vo viacerých spojitostiach upravuje okolnosti prípadu, resp. jeho prejednávania a rozhodovania tak, aby zodpovedali jeho následnej argumentácii.

20. Už vyššie bola spomínaná odvolateľova „modifikácia“ zákonného termínu rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít. Obdobne žalobca tvrdí, že okresný súd konštatoval, že pre účely § 92 ods. 8 zákona o bankách je potrebné, aby výzva banky ako obligatórnu náležitosť obsahovala presné a aktuálne vyčíslenie omeškaného dlhu dlžníka; s ktorým záverom následne žalobca zásadne nesúhlasí. Okresný súd však takýto (čiastkový) záver vôbec nevyslovil.

21. V širších súvislostiach krajský súd dáva do pozornosti aj procesnoprávny rozmer súdnej veci. Žalobca svoj nárok jednoznačne v žalobe vymedzil ako nárok odvíjajúci sa od vyhlásenia okamžitej/predčasnej splatnosti úveru; na čom zotrval i v rámci ďalších skutkových vyjadrení v priebehu sporu. Pokiaľ aktuálne v odvolaní poukazuje na to, že v čase doručenia žalovanej oznámenia o vyhlásení splatnosti a výzvy na zaplatenie časť zo sumy tam uvedenej bola splatná (a ďalšia časť sa stala splatnou neskôr), nezanedbateľným spôsobom modifikuje svoje pôvodné rozhodujúce skutkové tvrdenia. Nehovoriac o zmene (síce žalobcom zamlčivanej) argumentácie spočívajúcej v akceptovaní neplatnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru pre nerešpektovanie § 53 ods. 9 Obč. zák. V žalobe pritom žalobca výslovne tvrdil, že k zosplateniu úveru/dlhu došlo v súlade s označeným zákonným ustanovením.

22. V dotknutých procesnoprávných spojitostiach to znamená, že žalobca v zmysle § 140 ods. 2 CSP v podstate mení žalobu. Takáto dispozícia je však nielen vo všeobecnosti v odvolacom konaní neprípustná (§ 371 CSP), ale je tiež neprípustná osobitne v spotrebiteľskom spore, v ktorom je žalovaným spotrebiteľ (§ 294 CSP); čo je i prípad súdnej veci. Bez ohľadu na to, že konajúce súdy nie sú viazané rozhodnutiami iných odvolacích súdov, z citácií z daných rozhodnutí nevyplýva, že by sa v nich konajúce súdy dôslednejšie venovali aj tomuto procesnoprávnemu rozmeru sporu.

23. Nakoľko odvolacie námietky vymedzené žalobcom, ktorými je odvolací súd viazaný, neboli dôvodné a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), v meritórnej/preskúmvanej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

24. Žalobca síce odvolaním napadol rozsudok okresného súdu v celom rozsahu, ale vo vzťahu k výroku o trovách prvoinštančného konania nevyhradil žiadnu konkrétnu námietku. Z daného dôvodu potvrdenie posudzovaného rozhodnutia v meritórnej časti, od ktorej je výrok o trovách konania priamo závislý, zakladá vecnú správnosť aj dotknutého bezprostredne podmieneného výroku o nároku na náhradu trov. Len na okraj krajský súd dopĺňa, že okresný súd náležite aplikoval zásadu plného úspechu v spore a zohľadnil neuplatnenie si nároku na náhradu trov zo strany žalovanej.

25. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že strany nemajú nárok na ich náhradu. Odvolateľ/žalobca nebol v tomto štádiu konania (vôbec) úspešný, preto nemá nárok na náhradu jeho trov. Naproti tomu žalovanej žiadne preukázateľné trovy konania v súvislosti odvolacím prieskumom nevznikli (§ 251 CSP). Takéto „jednoetapové“ rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania zodpovedá aj východiskám a záverom ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (bližšie napr. rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 72/2018).

26. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je p r í p u s t n é dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.